

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ Н.В. Сментина
“ ____ ” _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: **«Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на
прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»»**

Виконавець:
студентка 65 групи
факультету економіки та управління підприємництвом

Воробйова Вікторія Геннадіївна _____

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Сілічева Наталія Євгенівна _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність поняття конкуренція та конкурентоспроможність підприємства.....	6
1.2. Характеристика факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.....	19
1.3. Механізм оцінки конкурентоспроможність підприємства	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СТАНУ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	36
2.1. Загальна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад»	36
2.2. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства	41
2.3. Оцінка конкурентоспроможності підприємства.....	49
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД».....	59
3.1. Формування витрат на функціонування додаткових потужностей підприємства.....	59
3.2. Розрахунок та аналіз показників ефективності проекту	68
3.3. Аналіз можливих ризиків та шляхи щодо їх мінімізації	71
ВИСНОВКИ	79
Список використаних джерел.....	83
Додатки.....	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Проблема підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції в умовах подальшого розвитку економіки пов'язана, насамперед, з розробкою системи управління конкурентоспроможністю. Завоювання й утримання конкурентних переваг - ключові фактори успіху підприємства в конкурентній боротьбі. Особливої гостроти ця проблема досягає в умовах посилення інтенсивності конкуренції на окремих ринках, де від виробників продукції потрібно постійно відслідковувати зміни попиту, вартості сировинних ресурсів, а питання рентабельності активів прямо залежить від ступеня використання новітніх підходів у сфері стратегічного маркетингу.

Формування конкурентних відносин сприяє створенню розвиненого, цивілізованого ринку, що включає сферу виробництва й товарообміну. Завдяки активному інтересу до проблем підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, що виник внаслідок розвитку ринкових відносин, з'являється велика кількість розробок, спрямованих на вирішення цієї проблеми.

Методичні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства активно вивчаються багатьма науковцями-економістами. Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що це питання є достатньою мірою висвітленим, але багатогранність діяльності підприємства та мінливість зовнішнього середовища вимагають постійного вдосконалення вже існуючих методів.

Про це свідчать праці таких науковців, як Клименко С.М., Дудар Т.Г., Коростильова Л.О., Мазур И.А., Маркова В.Д., Мних М.В., Отенко І.П., Тарасюк Г.М., Савіцька Н.В., Нечаєв Г.І., Маркова В.Д., Майорова Т.В., Киржа Ю.П. тощо.

Метою дослідження є аналіз конкурентоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад» та виявлення шляхів її підвищення.

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- розкрити сутність поняття «конкуренція» та «конкурентоспроможність підприємства»;
- охарактеризувати фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства;
- розглянути механізм оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- надати загальну характеристику ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства;
- оцінити конкурентні позиції підприємства;
- розробити план з впровадження проекту;
- розрахувати та проаналізувати показники ефективності проекту;
- виявити можливі ризики та запропонувати шляхи щодо їх мінімізації.

Об'єктом дослідження є процеси підвищення конкурентоздатності підприємства з метою забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади підвищення конкурентоздатності підприємства.

Методами дослідження було обрано наступні кількісні та якісні методи: аналіз (метод пізнання, який дозволяє розчленовувати предмети дослідження на складові частини); синтез (метод вивчення об'єкта у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин, тобто, на протиположності аналізу, даний метод дає можливість з'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле); метод порівняння (процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, що може бути властивим двом чи декільком об'єктам дослідження); графічний метод (передбачає зображення взаємозв'язку між двома ознаками у вигляді лінії або сукупності крапок); нормативний метод (заснований на використанні при розробці плану

нормативної бази: встановлених, науково обґрунтованих і прийнятих підприємством (або законодавчо закріплених) обмежень за різними показниками та характеристиками його економічної діяльності).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, звітність ТОВ «Телекарт-Прилад».

Публікації. Результати дослідження були опубліковані у «Науковому студентському віснику» факультету економіки та управління підприємництвом № 27 на тему «Сутність конкуренції та конкурентоспроможності підприємства» та тези у V Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток економіки та планування бізнесу в сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення» на тему «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства».

ВИСНОВКИ

1. Конкуренція змушує товаровиробників впроваджувати у виробництво інноваційні процеси та технології для зменшення витрат на виробництво. Тим самим вони підвищують якість товару та привертають увагу нових покупців, а отже й збільшують власні прибутки. В умовах конкуренції завжди проявляється конкурентоспроможність, причому на різних рівнях, які необхідно враховувати при управлінні нею. Проведене дослідження доводить, що конкурентоспроможність підприємства – це складне багатоаспектне поняття, яке означає суперництво, боротьбу за досягнення найкращих результатів, отримання конкурентних переваг шляхом ефективного використання всіх наявних ресурсів, виготовлення та реалізації конкурентоспроможної продукції та отримання прибутку від ведення ефективної господарської діяльності.

2. Конкурентоспроможність національної економіки загалом визначається багатьма факторами, проте основним серед них незмінно залишається конкурентоспроможність підприємств, які виробляють товари та надають послуги на внутрішньому ринку. Ефективна інтеграція вітчизняної економіки у світову відбуватиметься за умов досягнення вищого рівня загальної конкурентоспроможності країни, конкурентоспроможності суб'єктів її національного господарства, а особливо конкурентоспроможності продукції та послуг, що виробляються підприємствами. Економічна категорія конкурентоспроможності є відображенням теорії конкуренції, що характеризує можливості окремого суб'єкта господарювання у використанні економічних переваг.

3. Конкурентоспроможність, як соціально-економічна категорія – це спроможність, вміння досягати законним шляхом найвищих економічних та соціальних переваг. Поняття конкурентоспроможності інтерпретується і аналізується в залежності від економічного об'єкта, що розглядається. Формування індивідуальних показників конкурентоспроможності доцільно

здійснювати з використанням наведених методів. Перевагою їхнього використання є можливість послідовного оцінювання конкурентних позицій підприємства у межах окремих елементів та напрямів діяльності на основі зіставлення досягнутих підприємством значень із еталонними для цієї галузі чи ринку показниками. На основі аналізу наведених основних методик оцінювання показника конкурентоспроможності продукції важливо виявити ступінь охоплення показниками, розрахованими за вказаними методиками: інформація про продукцію та конкурентне середовище, у якому має бути реалізована продукція, а також розробити основу для формування вдосконаленої методики обчислення конкурентоспроможності, яка б за сучасних умов найбільш повно характеризувала продукцію. Сучасна економічна наука має у розпорядженні розгалужений набір методів оцінювання конкурентоспроможності, але, незважаючи на це, процес їх модифікації і створення нових варіантів має продовжуватися.

4. Підприємство ТОВ «Телекарт-Прибор» спеціалізується на виробництві та постачанні наступної продукції: продукція для Міністерства оборони України; електронні прилади обліку електроенергії для всіх категорій споживачів й постачальників електроенергії, автоматизовані системи обліку електроенергії; виробництво електронних пластикових карток – контактних та безконтактних; комплекс «Міська карта»; цифрова система комутації «Квант»; виробництво товарів народного споживання.

5. Показники оцінки майнового стану свідчать про незадовільне положення досліджуваного підприємства в плані динаміки розвитку й придатності його майна.

6. Показники оцінки фінансової стійкості свідчать про досить високу фінансову стійкість досліджуваного підприємства в 2013-2016 роках.

7. Показники оцінки ліквідності ТОВ «Телекарт-Прилад» за останні чотири роки свідчать про низьку швидку, поточну й абсолютну ліквідність досліджуваного підприємства, тобто ТОВ «Телекарт-Прилад» має достатньо низький потенціал підприємства, що досліджується, у питанні

обслуговування своїх поточних зобов'язань протягом досліджуваного періоду.

8. Стосовно аналізу фінансових показників ТОВ «Телекарт-Прилад» можна з повною впевненістю стверджувати про високий рівень ділової активності підприємства, оптимальну структуру активів та задовільний стан платоспроможності.

9. ТОВ «Телекарт-Прилад» є лідером на ринку. Однак, для того, щоб зберіти свої лідерські позиції, необхідно постійно розвиватися підвищувати свою конкурентоздатність, а основним конкурентом на ринку розглядати своє підприємство.

10. Одним з напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємства є започаткування виробництва заготовок електронних ключів RFID до домофонів, вони будуть мати достатній запас механічної міцності, необхідну стійкість до впливу агресивних середовищ та розраховані на широкий діапазон атмосферних температур. На сьогоднішній день з використанням безконтактної технології домофонні ключі найпоширеніший тип електронних ключів.

11. ТОВ «Телекарт-Прилад» є одним з найбільших приладобудівних заводів України, спеціалізується на випуску чипів та електронних пристроїв, то необхідне обладнання для виробництва потрібних для RFID-ключів чипів та проволони є на підприємстві, тобто їх закупати не потрібно. Необхідно закупити обладнання для виготовлення пластмасового корпусу. Інвестиційні витрати на обладнання складуть 1227 тис. грн. У підприємства достатньо коштів за підсумками червня 2017 року, щоб реалізувати цей проект, а саме 2588 тис. грн.

12. За аналізовані 5 років проекту виробництва заготовок RFID-ключів буде отримано чистий прибуток у розмірі 2975,1 тис. грн.

13. Початкові інвестиції у проект налагодження виробництва заготовок RFID-ключів на ТОВ «Телекарт-Прилад» буде окуплено за рахунок прибутків проекту за 3 роки та 3 місяці, а з урахуванням впливу на вартість

грошей часу (при ставці дисконтування у розмірі 25%) – за 4 роки та 5 місяців. При цьому середня річна прибутковість проекту складе майже 48,5%.

14. Чистий приведенний дохід проекту відображає майбутній прибуток проекту, приведений до теперішнього моменту часу й для аналізованого проекту складе 237,55 тис. грн. За таких умов кожна гривня, інвестована в проект, принесе 0,19 грн чистого прибутку, перерахованого на поточний момент часу, а при стовідсотковому реінвестуванні прибутків проекту останній продемонструє прибутковість на рівні 32,65%.

15. Розрахунок точки беззбитковості проекту виробництва заготівок RFID-ключів на ТОВ «Телекарт-Прилад» показав, що з метою неотримання збитків від функціонування проекту, що аналізується, підприємство щомісяця має продавати 7024 заготівок RFID-ключів, тобто забезпечити дохід у розмірі 119408 грн. Розбіжність отриманої графічно точки беззбитковості запропонованого проекту з її розрахунковим значенням пояснюється тим, що розрахункове значення включає в себе непрямі податки, тобто ПДВ.

16. Графік чутливості проекту дозволяє дійти висновку, що проект є стійким до впливу усіх факторів, оскільки виконується умова, що при зміні впливу фактору на 10% у будь-яку сторону, зберігається нерівність $NPV > 0$. Але неможливо не відмітити, що найбільш істотний вплив на проект здійснює ціновий фактор, що обумовлює необхідність постійного моніторингу цін на ринку відповідного товару, дій конкурентів та постійного оперативного корегування поведінки підприємства на цьому ринку.

17. Аналізуючи всі показники ефективності та ризиків проекту налагодження виробництва заготівок RFID-ключів на ТОВ «Телекарт-Прилад» у сукупності можна дійти висновку про доцільність його реалізації з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Список використаних джерел

1. Александрова Ю.Ю. Современное содержание механизма конкуренции/ Ю.Ю. Александрова// Проблемы современной экономики. – 2007. - №1(21). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1226>
2. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навчальний посібник / [Цигилик І.І., Кропельницька С.О., Білий М.М., Мозіль О.І.]. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 160с.
3. Белов М.А. Планування діяльності підприємства /Белов М.А., Євдокимова Н.М., Москалюк В.Є. - Київ: КНЕУ, 2002. - 252 с.
4. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства: монографія / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська, І. Г. Ганечко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2009. - 147 с.
5. Васильківський Д.М. Стратегічне управління підприємством в умовах ринкових відносин// Вісник Технологічного університету Поділля. Соціально-гуманітарні науки.- 2001.- №6.- С.81-83.
6. Вороніна А.В. Прийняття стратегічних рішень в умовах невизначеності та ризику/А.В. Вороніна, О.В. Копил// «Молодий вчений». – 2016. - №1(28), Частина 1. – С. 35-39.
7. Галіцин, Володимир Костянтинович. Моделі і методи оцінки інвестиційних проектів / В.К.Галіцин, О.П.Сулов, Ю.О.Кубрушко; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2005. — 166 с.
8. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/pidpnyemnytstvo_goi.pdf
9. Гончаренко Т.П. Сучасний погляд на прийняття стратегічних управлінських рішень із координації науково-технічної діяльності промислового підприємства/Т.П. Гончаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2560/1/5.pdf>

10. Горбаченко С.А., Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проєктів: навч. посібн. – Одеса: Атлант, 2014. – 243 с.
11. Грабар І.Г. Система технологій і основи бізнес-планування: Навч. посіб. для студ. вищ. техн. навч. закл. / І.Г. Грабар, В.Є. Титаренко; Житомир. інж.-технол. ін-т. — Житомир, 2012. — 128 с.
12. Гришко В.А. Промислово-фінансова диверсифікація в розвитку підприємств : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. екон. наук. 08.06.01. / Київ. нац. екон. ун-т. — К., 1999. — 16 с.
13. Дем'янчук А.О. Особливості прийняття стратегічних рішень в умовах ризиків та невизначеності/А.О. Дем'янчук, А.О. Князевич//Матеріали І науково-практичної Інтернет конференції «Формування ефективної моделі управління підприємствами, установами та організаціями». – 2014. – 130с.
14. Дикань В.Л. Обеспечение конкурентоустойчивости предприятия / В.Л. Дикань. — Х.: Основа, 2005. —168 с.
15. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lib.nau.edu.ua/booksfornau/2006/Osn_pidpriemnictva-Donec.pdf
16. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. – К.: ДАКККіМ, 2006. – 160 с.
17. Дудар Т.Г. Інноваційний менеджмент [Текст]: навч. посіб./Т.Г. Дудар, В.В. Мельниченко – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 250 с.
18. Економіка і планування бізнесу. Наукове видання / [В.Р.Кучеренко, А.І.Бутенко, А.В.Андрейченко та ін.; наукові керівники: д.е.н., проф.. Бутенко А.І. і д.е.н., проф. Кучеренко В.Р.]. – Одеса, 2004. – 458с.
19. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): наукова монографія / С.А. Єрохін. – К.: Світ знань, 2012. – 234с.

20. Жданкин Н.А. Диагностика организационной структуры предприятия/Н.А. Жданкин//Генеральный директор. Управление промышленным предприятием. – №12. – 2014. – С.30-36.
21. Забелин П.В., Моисеева Н.К. Основы стратегического управления: учеб. пособ. / П.В.Забелин, Н.К. Моисеев. – М.: Информационно внедренческий центр, «Маркетинг», 1998. – 195 с.
22. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15/print1464236722455929>.
23. Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки [Текст]: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.culononline.com.ua/Books/Innovaciyniy_menedgment_Zaharchenko201
24. Калиніченко Ю. Стратегічний розвиток підприємства: теоретичні та практичні аспекти/Ю. Калиніченко//Галицький економічний вісник. – 2010. – №4(29). – С. 106-115
25. Карлоф Б. Деловая стратегия. – М.:Экономика, 2006. – 296 с.
26. Карпов В.А. Прогнозування кон'юнктури ринку/ В.А. Карпов, В.Р. Кучеренко. – К.: Знання, 2003.-167с.
27. Карпов В.А., Маркитан А.С., Малышко В.С., Мацкул В.Н. Методические рекомендации по использованию ПЭВМ в дипломных исследованиях (для студентов специальности экономика предприятия всех форм обучения). – Одесса: ОДЕУ, ротاپринт, 2006. - 116с.
28. Карпов В.А., Улибіна В.А. Проектний аналіз (конспект лекцій та практичні завдання) – Одеса, 2005 – 151 с.
29. Киржа Ю.П. Грошові потоки підприємства, їх види та механізм функціонування/Ю.П. Киржа, С.В. Томчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60654.doc.htm

30. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://posibniki.com.ua/catalog-upravlinnya-konkurentospromozhnistyu-pidpriemstva---klimenko-sm>

31. Колесник М. Є. Методи аналізу фінансових результатів діяльності підприємства/ М. Є. Колесник ; наук. кер. Н.А. Антонюк// Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2013. – Т.4. – С. 229-231.

32. Коростильова Л.О. Процес розробки стратегії розвитку підприємства/Л.О. Коростильова// Управління розвитком. – 2012. – №2(123). – С.26-27

33. Костирко Р. О. Фінансовий аналіз : Навч. посібник. – Харків : Фактор, 2007. – 784 с.

34. Кучеренко В. Р. Проектний аналіз у підприємстві /В.Р.Кучеренко, В.А.Карпов, О.М.Подмазко; Одес. держ. екон. ун-т. — О.: Астропринт, 2006. — 122 с.

35. Мазур И. Управление проектами: учебное пособие /Мазур И.И., Шапиро В.Д., Ольдерогге Н.Г. - М.: Омега-Л, 2004.— 664с.

36. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник / Т В Майорова. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 376 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/15341220/investuvannya/investitsiyniy_proekt

37. Мамотенко, Д. Ю. Оцінка ефективності інвестиційних проектів/ Д. Ю. Мамотенко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 628. – С. 209–216.

38. Маркова В.Д. Стратегический менеджмент [Текст]: Курс лекций/В.Д.Маркова, С.А. Кузнецова – М.: ИНФРА-М, 2002. – 288с.

39. Маркс К. Капитал // Маркс К.,Энгельс Ф. Соч. – 2-е изд. – М.: Политиздат, 1960. – Т. 23. – 907 с.
40. Мехеда Н.Г. Особливості прийняття стратегічних рішень в умовах ризику/Н.Г. Мехеда, І.О. Мізіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=30390>
41. Митяй О.В. Проектний аналіз [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/183-proektniy-analz-mityay-ov.html>.
42. Мних М.В. Планування діяльності підприємства в сучасних економічних умовах: Навч. посіб. для студ. вузів / М.В. Мних; Акад. муніцип. упр. — К.: Знання України, 2004. — 91 с.
43. Моляка О.І. Інвестиційні проекти : Учб. посіб. / Міжгалуз. ін-т упр.; [Наук. ред. Погорельцев В.Н.] — К.: [ТОВ «Дот ЛТД»], 2012. — 50 с.
44. Нечаєв Г.І. Введення до проектного аналізу : Навч. посіб. / Нечаєв Г.І., Коломієць О.С., Коломієць Ю.О.; Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. — Луганськ, 2003. — 211с.
45. Немцов В. Д., Довгань Л. Є. Стратегічний менеджмент : Навчальний посібник. – К.: ТОВ ”УВПК”ЕксОб”, 2002. – 559 с.
46. Ожегов С.И. Словарь русского языка / подред. Н.Ю. Шведовой. – М.: Рус. яз., 1986. – 1240 с.
47. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. / Журлов А. М., Квач Я. П., Кошельок Г. В., Чернишова С. Д. – Одеса : Фенікс, 2009. – 318 с.
48. Осипов В.І. Економіка підприємства: [Підручник]. – Одеса: Маяк, 2005. – 720 с.
49. Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент : навч. посібн. / Осовська Г. В., Іщук О.Л.,Жалінська І. В. – К. : Кондор, 2003. – 196 с.
50. Отенко І.П. Аналіз та оцінка стратегічного потенціалу підприємства: наукове видання/ І.П.Отенко, Л.М.Малярець, Г.А.Івашенко.– Х.: ХНЕУ, 2007.- 348 с.

51. Рижиков В.С. Проектний аналіз [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/Prokt_Analiz-Rijikov.pdf
52. Савінова Ю.М. Конкурентоспроможність підприємств та чинники, що її обумовлюють / Ю.М. Савінова // Вісник Української академії банківської справи. — 2003.— № 1 (14). — С. 94—97.
53. Савіцька Н.В. Управління креативним потенціалом підприємства: стратегія і тактика / Н. В. Савіцька, О. Л. Коломієць // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка" . - 2012. - № 727. - С. 143-149.
54. Семенов А.Г. Аналіз фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства в умовах нестабільності/А.Г. Семенов, С.А. Король//Вісник економічної науки України. – 2011. - №2. – С.163-170
55. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник. Київ: «Каравела», 2003, 432 с.
56. ТОВ «Телекарт-Прилад». Офіційний сайт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://telecard.odessa.ua/ru/>
57. Управління конкурентоспроможністю підприємства : Навчальний посібник. С.М. Клименко, О.С. Дуброва та ін. – К. : КНЕУ, 2006. – 527 с.
58. Фатхутдинов, Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление [Текст]/ Р. А. Фатхутдинов. — М.: Инфра-М., 2002. — 892 с.
59. Чернега В.В. Формування механізму забезпечення стійкості підприємств на основі розвитку підприємництва: автореф. На здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 "економіка, організація і управління підприємствами" / В.В. Чернега. — Київ, 2006. — 19 с.